

SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜNÜN EĞİTSEL VE AKADEMİK YAPISI EDUCATIONAL AND ACADEMIC STRUCTURE OF THE HEALTH MANAGEMENT DEPARTMENT

Öğr. Gör. Mustafa FİLİZ

Artvin Çoruh Üniversitesi, mustafafiliz1109@gmail.com, orcid.org/0000-0002-7445-5361

Makale Gönderim-Kabul Tarihi (10.11.2021-15.12.2021)

Öz

Bu çalışmada amaç sağlık yönetimi bölümünün akademik yapısı ve eğitim durumu ile ilgili genel profili ortaya koymaktır. Tanımlayıcı tipte olan çalışmaya, Türkiye’de bulunan ve 2020 yılında yüksek öğretim kurumları sınavı ile öğrenci kabul eden lisans düzeyinde eğitim veren sağlık yönetimi bölümleri dahil edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler kullanılarak değerlendirme yapılmıştır. Kategorik değişkenlerin gösterilmesinde yüzde ve frekans değerler kullanılırken sürekli değişkenler için ortalama, minimum ve maksimum değerler kullanılarak tablolar oluşturulmuştur. Yükseköğretim Kurumu atlas veri tabanı, üniversitelerin ve yükseköğretim kurumunun resmi sitelerinden veriler elde edilmiştir. Mevcut durumda 59 kamu üniversitesinde sağlık yönetimi bölümünün olduğu, 2020 yılında 4.678 öğrencinin kayıt yaptırdığı, mevcut öğrenci sayısının 14.561 kişi olduğu görülmüştür. Akademik yapı olarak 440 öğretim elemanın görev aldığı ve üçte birinin lisans mezuniyetinin sağlık yönetimi olduğu görülmüştür. Sağlık yönetiminin mevcut kontejanların azaltılması ve yığılmanın olmaması için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: sağlık yönetimi, akademi, üniversite, sağlık, eğitim.

Abstract

The aim of this study is to reveal the general profile of the academic structure and educational status of the health management department. The study, which is of descriptive type, included health management departments in Turkey, which accept students with the examination of higher education institutions in 2020, providing education at the undergraduate level. SPSS 25 package program was used in the analysis of the data. Evaluation was made using descriptive statistics. While percentage and frequency values were used to show categorical variables, tables were created by using mean, minimum and maximum values for continuous variables. Data were obtained from the atlas database of the Higher Education Institution, the official websites of universities and higher education institutions. In the current situation, it has been seen that there are health management departments in 59 public universities, 4.678 students registered in 2020, and the current number of students is 14.561. It has been observed that 440 faculty members are employed as an academic structure and one third of them has a bachelor's degree in health management.

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 7 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2021 ISSN -2149-6161

Keywords: health management, academy, university, health, education.

GİRİŞ

Dünya genelinde sağlık sektörünün hızlı gelişimi ile beraber nicelik ve nitelik açısından daha iyi sağlık çalışanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Covid-19 salgını ile beraber bu ihtiyaç daha da belirginleşmiştir. Sağlık alanı uzmanlaşmanın yüksek olması ve yapılan hataların geri dönüşü olmaması gibi nedenlerden dolayı çalışanların mesleki eğitimi büyük önem arz etmektedir (Filiz ve Karagöz, 2020). Covid-19 salgını sürecinde birçok bölümlerde olduğu gibi sağlık bölümleri de online eğitimden olumsuz etkilenmiştir. Sağlık eğitimleri çoğunlukla uygulamaya dayalı olduğu için bu süreçte eğitim açısından en çok etkilenen alan olduğu görülmektedir.

Modern yaşamın önemli kurumları arasında şüphesiz üniversiteler gelmektedir. Eğitimin önemli merkezi olan üniversitelerin birçok farklı şekilde yansımaları olabilmektedir (Arap, 2010). Bununla birlikte modern yaşamla beraber üniversitelerin yapısında birçok değişim yaşanmaktadır. Artan rekabet, üniversite sayılarındaki artış, toplumun beklentileri, özel üniversitelerin yaygınlaşması ve kaliteli eğitim algısının artması gibi birçok neden değişimi zorunlu kılmaktadır (Esen ve Esen, 2015).

Üniversitelerde eğitim ve öğretim fonksiyonu esas olmakla beraber birçok fonksiyonu beraber gerçekleştirmektedir. Üniversitelerde hem akademik yapı hem de eğitsel durumun birlikte değerlendirilmesi ve genel profilin ortaya konulması önem arz etmektedir. Bu çalışmada sağlık sektörünün önemli bir ayağı olan ve lisans düzeyinde eğitimi sunulan sağlık yönetimi bölümü değerlendirilmiştir. Çalışmada sağlık yönetimi bölümünün, Türkiye’de mevcut akademik yapısı ve eğitsel durumu ile ilgili genel yapının belirlenmesi amaçlanmıştır. Sağlık yönetimi bölümünün genel profilinin ortaya konulması ve geleceğe yönelik adımlar atılırken mevcut durumun tespiti açısından çalışmanın literatüre, öğrencilere ve sağlık yönetimi alanında yer alan çalışanlara katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Sağlık Yönetimi

Sağlık yönetimi meslek olarak 1900’lü yıllarda ABD’de özel hastanelerin yönetimi ile ilgili yapılan tartışmalar sırasında gündeme gelmiştir. Michael Davis’in 1929 yılında yazmış olduğu “Hospital Administration A Career” adlı eserin sağlık yönetiminin meslekleşmesi adına önemli bir gelişme olduğu kabul görmektedir (Çimen, 2010). Türkiye’de sağlık yönetimi ile ilgili olarak 1963 yılında Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından kurulan Sağlık İdaresi Yüksek Okulu, alanda ilk örnek olarak kabul görmektedir (Şener vd., 2010). Bu okul daha sonra Hacettepe Üniversitesi bünyesinde işlevine devam etmiştir (Uzuntarla, 2017).

Sağlık yönetimi, insan kaynakların, finansın, tıbbi ve idari gibi birçok farklı fonksiyonu bir arada yürütülmesini ifade etmektedir. Bu yüzden sağlık yönetimi diğer yönetim alanlarından farklı olmaktadır. Bu durum sağlık yönetimi alanının önemini artırmaktadır (Austin, 1978).

Meslek tanımı

Sağlık yönetimi, tıbbi bakım ve sağlıklı bir çevre için bireylere, kurumlara ve topluma gerekli hizmetleri sağlayarak ve bunun öncü gereği olan kaynak ve sürecin planlanması, örgütlenmesi, yönetilmesi, koordinasyonu ve denetimi ile ilgili yapılan bütün süreçleri kapsamaktadır (Schultz and Alton, 1976).

Sağlık Yöneticisi; Üniversitelerin lisans eğitimi veren fakülte veya yüksekokullarının, “Sağlık İdaresi”, “Sağlık Yönetimi”, “Sağlık Kurumları Yönetimi”, “Sağlık Kurumları

615

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/usaysad>

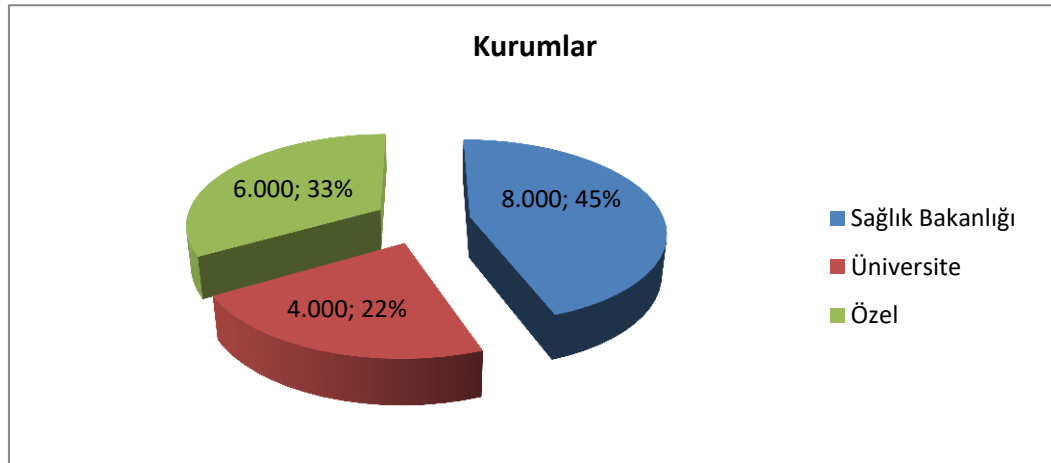
(FİLİZ, M.)

Yöneticiliği”, “Sağlık İşletmeciliği”, “Sağlık Kurumları İşletmeciliği” bölümlerinden mezun olan kişidir. Unvanı Sağlık Yöneticisi / Sağlık İdarecisi’dir (Resmi Gazete, 2014).

Görev tanımı olarak; Sağlık İdarecisi/Yöneticisi: “Sağlık kurumlarındaki çalışmaların düzenlenmesinden ve yürütülmesinden, bölümlere gerekli personel, araç ve gerecin sağlanmasından, bütçenin hazırlanmasından ve hasta bakım hizmet ücretlerinin saptanmasından, insan kaynakları, muhasebe, kalite ve satın alma ile ilgili alanlarda yönetim işlevlerini yerine getirmekten sorumlu kişi” olarak tanımlanmıştır (Resmi Gazete, 2014).

Mevcut İşgücü

Türkiye’de Aralık 2017 verilerine göre, Sağlık Bakanlığın verilerine göre ve sağlık yönetimi ile ilgili derneklerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere göre; sağlık yönetimi toplam mezun sayısı yaklaşık olarak 40.000 civarında olup, aktif çalışan sağlık yönetimi mezunu sayısı 18.000’dir. Sağlık yönetimi mezun çalışan sayısının kurumlara göre dağılımı şekil 1’de gösterilmiştir. Buna göre; Sağlık yönetimi mezunlarının %45’i Sağlık Bakanlığında, %33’ü özel sektörde, %22’si üniversitelerde çalıştığı tahmin edilmektedir (Sağlık Bakanlığı, 2013; Sağlık Bakanlığı, 2014; Sağlık Bakanlığı, 2017). 2017’de 1.000 kişiye düşen aktif çalışan Sağlık Yönetimi mezun sayısı Türkiye’de 0,22’dir.

Şekil 1: Sağlık Yönetimi Mezunlarının Kurumlara Göre Dağılımı

Meslek Eğitimi

Sağlık Yönetimi programlarında okuyan öğrenciler 8 yarıyıllık eğitim süresinin sonunda sağlık yöneticisi unvanıyla mezun olmakta ve mezuniyet sonrası sağlık işletmelerinde, kamu, üniversite ve vakıf hastanelerinde, özel hastanelerde, rehabilitasyon merkezlerinde, Sosyal Güvenlik Kurumunun sağlık sigortası ile ilgili birimlerinde, özel sigorta şirketlerinde, ilaç ve tıbbi cihaz üreten endüstri kuruluşlarında, sağlık araştırma merkezlerinde çalışma imkanına sahip olmaktadır (Şener vd., 2010).

Sağlık Bakanlığı 2023 Yılı Hedefleri

Sağlık Bakanlığının 2023 sağlık insan gücü vizyonunun da birçok meslek grubuna yönelik hedefleri bulunurken sağlık yönetimi mezunlarına yönelik herhangi bir hedefi veya planı bulunmamaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2014).

YÖNTEM

Çalışma tanımlayıcı tiptedir. Türkiye’de bulunan ve 2020 yılında Yüksek Öğretim Kurumlarına Geçiş Sınavı (YKS) ile öğrenci kabul eden lisans düzeyinde eğitim veren sağlık yönetimi programları dahil edilmiştir. Araştırmada 2020 yılında sağlık yönetimi bölümüne öğrenci kabul eden üniversiteler, minimum-maksimum sayıda öğrenci kabul eden üniversiteler, bölümde mevcut kayıtlı toplam öğrenci sayısının cinsiyete göre dağılımı, sağlık yönetimi bölümlerinde akademik kadroda bulunan öğretim elemanlarının unvana göre dağılımı ve öğretim elamanlarının mezun olduğu lisans programına göre dağılımı tablolar halinde incelenmiştir. Veri kaynağı olarak Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi tarafından açıklanan 2020 yılına ait YKS’nin yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgilere ait veriler Yükseköğretim Kurumu atlas veri tabanından, üniversitelerin resmi internet sayfalarından ve Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) arama ekranı kullanarak veriler toplanmıştır. Veriler 01.04.2021-13.04.2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler analizinde SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler kullanılarak değerlendirme yapılmıştır. Kategorik değişkenlerin gösterilmesinde yüzde ve frekans değerler kullanılırken sürekli değişkenler için ortalama, minimum ve maksimum değerler kullanılarak tablolar oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri ilgili sitelerden alındığı için etik kurul izni gerektiren biri durum söz konusu olmamasından dolayı etik kurul izni alınmamıştır. Araştırmada sadece devlet üniversiteleri dahil edilmiştir. Bu kapsamda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde ve vakıf üniversitelerinde yer alan sağlık yönetimi programları dahil edilmemiştir. Kapsam dışında tutulan üniversitelerde sağlık yönetimi akademik kadrosuna yönelik yeterli veri sağlanamadığından dolayı böyle bir sınırlandırmaya gidilmiştir.

BULGULAR

Bu kısımda Çalışmanın amacı doğrultusunda internet ağı üzerinden gerekli taramalar yapılmıştır. Elde edilen veriler tablo halinde gösterilip yorumlanmıştır.

Tablo 1: 2020 Yılı Sağlık Yönetimi Programına Öğrenci Kabul Eden Üniversiteler

No	Üniversite Adı	No	Üniversite Adı
1	Afyonkarahisar Ü. SBF*	31	Karamanoğlu Mehmet Bey Ü. SBF
2	Aksaray Ü. SBF	32	Kayseri Ü. SBF
3	Ankara Hacı Bayram Veli Ü. İİBF*	33	Kırıkkale Ü. SBF
4	Ankara Ü. SBF	34	Kırklareli Ü. SYO
5	Ankara Yıldırım Beyazıt Ü. SBF	35	Kilis 7 Aralık Ü. SBF
6	Ardahan Ü. SBF	36	Marmara Ü. SBF
7	Artvin Çoruh Ü. İF	37	Mersin Ü. SYO
8	Bandırma Onyediy Eylül Ü. SBF*	38	Muğla Sıtkı Koçman Ü. SBF
9	Batman Ü. SYO	39	Munzur Ü. İİBF
10	Bayburt Ü. SBF*	40	Muş Alparslan Ü. SBF
11	Bilecik Şeyh Edebali Ü. SBF	41	Necmettin Erbakan Ü. SBF
12	Bingöl Ü. SBF	42	Niğde Ömer Halis Demir Ü. SYO
13	Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü. İİBF*	43	On Dokuz Mayıs Ü. SBF
14	Çanakkale Onsekiz Mart Ü. UBF	44	Ordu Ü. SBF

15	Çankırı Karatekin Ü. SBF	45	Osmaniye Korkut Ata Ü. SBF
16	Dicle Ü. İİBF	46	Sağlık Bilimleri Ü. SBF (İstanbul)
17	Düzce Ü. İF*	47	Sağlık Bilimleri Ü. SBF (Ankara)
18	Erzincan Binali Yıldırım Ü. İİBF*	48	Sakarya UBF
19	Eskişehir Osmangazi Ü. SBF	49	Sakarya Ü. İF
20	Gümüşhane Ü. SBF	50	Samsun Ü. İİBF
21	Hacettepe Ü. İİBF	51	Selçuk Ü. SBF *
22	Hitit Ü. SBF*	52	Sinop Ü. İİBF
23	Iğdır Ü. İİBF	53	Sivas Cumhuriyet Ü. SBF*
24	İstanbul Medeniyet Ü. SBF	54	Süleyman Demirel Ü. İİBF*
25	İstanbul Ü. Cerrahpaşa SBF	55	Şırnak Ü. İİBF
26	İzmir Bakırçay Ü. SBF	56	Tokat Gaziosmanpaşa Ü. SBF
27	İzmir Katip Çelebi Ü. İİBF	57	Trakya Ü. SBFx2
28	Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü. İİBF *	58	Uşak Ü. SYO
29	Kafkas Ü. SYO	59	Yozgat Bozok Ü. İİBF*
30	Karadeniz Teknik Ü. SBF		

-SBF: Sağlık Bilimler Fakültesi

-İİBF: İktisadi İdari Bilimler Fakültesi

-UBF: Uygulamalı Bilimler Fakültesi

-SYO: Sağlık Yüksek Okulu

-İF: İşletme Fakültesi

-Ü: Üniversite

-SBBF: Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

-*:İkinci öğretimi olan üniversiteler

Tablo 1'e göre sağlık yönetimi bölümünde eğitim veren toplamda 59 kamu üniversitesi bulunmaktadır. Ayrıca bu üniversitelerden 15 tanesinin ikinci öğretimi de bulunmaktadır. Sağlık yönetimi bölümünün 34 adet sağlık bilimleri, 14 adet iktisadi ve idari bilimler, 3 adet işletme, 6 adet sağlık yüksekokulu ve 2 adet uygulamalı bilimler gibi farklı fakültelerde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 2: 2020 Yılında Sağlık Yönetimine Kayıt Yapan Toplam Öğrenci Sayıları

Öğretim Türü	Program Sayısı	Minimum Öğrenci alan Üniversite	Maksimum Öğrenci Alan Üniversite	Ortalama	Toplam Kayıt Yapan öğrenciler
Birinci Öğretim	59	23(Kafkas Ü)	103(Ankara Hacı Bayram Ü)	63,90	3770
İkinci Öğretim	15	41(Bandırma On Yedi Eylül Ü.-Hitit Ü.)	72(Afyonkarahisar Ü.- Selçuk Ü. Süleyman Demirel Ü. Trakya Ü.)	60,53	908
Genel Toplam					4678

Tablo 2'ye göre 2020 yılında sağlık yönetimi bölümünü tercih edip yerleşen 4.678 öğrenci olduğu görülmektedir. Bu öğrencilerin 3.770'nin birinci öğretim, 908'nin ise ikinci öğretime yerleştiği görülmektedir. Birinci öğretimde en az öğrenci alan üniversitenin Kafkas, en fazla alan öğrenciyi ise Ankara Hacı Bayram üniversitesi olduğu görülmektedir. Toplam program sayısı ise birinci öğretimde 59 ikinci öğretimde ise 15 ve toplamda 74 adet programın olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Sağlık Yönetimi Bölümünde Mevcut Kayıtlı Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde (%)
Kadın	9.798	%67,29
Erkek	4.763	%32,71
Genel Toplam	14.561	%100

Tablo 3'e göre sağlık yönetimi bölümünde mevcut kayıtlı öğrenci sayısının 14.561 olduğu görülmektedir. Cinsiyete göre kadın öğrencilerinin (%67,29) çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Sağlık Yönetimi Bölümlerinde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Unvana Göre Dağılımı

Akademik Unvan	Sayı	Yüzdellik (%)
Profesör	62	%14,09
Doçent	67	%15,23
Doktora Öğretim Üyesi	148	%33,64
Öğretim Görevlisi	21	%4,77
Araştırma Görevlisi	142	%32,27
Toplam	440	%100

Tablo 4'e göre sağlık yönetimi bölümünde görev alan öğretim elemanlarının ağırlıklı olarak Doktora Öğretim Üyeleri (%33,64) ve Araştırma Görevlilerinden (%32,27) oluştuğu görülmektedir. Toplamda 428 öğretim elemanının sağlık yönetimi bölümünde görev aldıkları görülmektedir.

Tablo 5: Sağlık Yönetimi Bölümlerinde Mevcut Akademisyenlerin Lisans Mezuniyetlerine Göre Dağılımı

Bölüm	Sayı	Yüzdellik (%)
Sağlık İdaresi/Yönetimi	158	%35,91
İşletme	74	%16,82
Hemşirelik	35	%7,95
İktisat	26	%5,91
Tıp	14	%3,18
Biyoloji	10	%2,27
Kamu Yönetimi	9	%2,05

Sağlık Programları	7	%1,60
Sosyoloji	7	%1,60
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	7	%1,60
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	7	%1,60
Endüstri Mühendisliği	7	%1,60
Sağlık Eğitimi	6	%1,36
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	6	%1,36
Diş Hekimliği	5	%1,13
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	5	%1,13
Maliye	5	%1,13
Sağlık Memurluğu	4	%0,90
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	4	%0,90
Ekonometri	4	%0,90
Hukuk	4	%0,90
Uluslararası İlişkiler	4	%0,90
Matematik	3	%0,69
Muhasebe	3	%0,69
Eğitim Bilimleri	3	%0,69
Diğer	23	%5,23
Genel Toplam	440	%100,0

Tablo 5'e göre sağlık yönetimi bölümünde eğitim veren mevcut öğretim elemanlarının lisans mezuniyetlerinin birbirinden farklı birçok alandan olduğu görülmektedir. Mevcut öğretim elemanlarının en çok sağlık idaresi/yönetimi bölümünden (%35,91) olduğu, sırasıyla işletme (%16,82) ve hemşirelik (%7,95) gibi bölümlerin ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Sağlık Yönetiminde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Unvan ve Üniversitelere Göre Dağılımı

No	Üniversite Adları	Prof. Dr.	Doç.Dr.	Dr.Öğr.Ü	Öğr.Gör	Arş.Gör	Toplam
1	Afyonkarahisar Ü	0	1	5	4	1	11
2	Aksaray Ü	0	1	3	0	3	7
3	Ankara Hacı Bayram Veli Ü	4	2	5	0	2	13
4	Ankara Ü	4	2	0	2	8	16
5	Ankara Yıldırım Beyazıt Ü	1	2	1	0	2	6
6	Ardahan Ü	0	2	2	0	0	4

7	Artvin Çoruh Ü	0	0	2	0	0	2
8	Bandırma Onyedi Eylül Ü	1	1	2	0	2	6
9	Batman Ü	0	0	3	0	1	4
10	Bayburt Ü	0	0	3	0	1	4
11	Bilecik Şeyh Edebali Ü	0	1	2	0	1	3
12	Bingöl Ü	0	1	3	1	5	10
13	Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü	1	1	4	0	3	9
14	Çanakkale Onsekiz Mart Ü	2	1	1	0	1	5
15	Çankırı Karatekin Ü	0	0	3	0	0	3
16	Dicle Ü	1	4	2	1	4	12
17	Düzce Ü	3	2	2	0	2	9
18	Erzincan Binali Yıldırım Ü	4	1	3	1	3	12
19	Eskişehir Osmangazi Ü	1	0	2	0	1	4
20	Gümüşhane Ü	0	2	4	0	2	8
21	Hacettepe Ü	6	4	2	1	13	26
22	Hitit Ü	0	1	3	0	3	7
23	Iğdır Ü	0	0	2	0	0	2
24	İstanbul Medeniyet Ü	1	2	1	0	2	6
25	İstanbul Ü	4	2	2	0	4	12
26	İzmir Bakırçay Ü	1	0	3	0	1	5
27	İzmir Katip Çelebi Ü	2	1	2	0	1	6
28	Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü	1	0	2	0	2	5
29	Kafkas Ü	0	0	3	0	1	4
30	Karadeniz Teknik Ü	0	1	2	0	4	7
31	Karamanoğlu Mehmet Bey Ü	0	0	3	0	1	4
32	Kayseri Ü	0	2	0	0	0	2
33	Kırıkkale Ü	0	1	3	0	2	6
34	Kırklareli Ü	1	0	2	2	2	7
35	Kilis 7 Aralık Ü	0	0	3	0	2	5
36	Marmara Ü	6	2	5	3	3	19
37	Mersin Ü	0	2	1	0	1	4
38	Muğla Sıtkı Koçman Ü	1	2	2	2	0	7
39	Munzur Ü	1	0	5	0	7	13
40	Muş Alparslan Ü	0	0	3	1	9	13

41	Necmettin Erbakan Ü	0	3	2	0	1	6
42	Niğde Ömer Halis Demir Ü	0	0	3	0	2	5
43	On Dokuz Mayıs Ü	0	3	2	0	0	5
44	Ordu Ü	2	1	1	0	1	5
45	Osmaniye Korkut Ata Ü	0	0	3	0	1	3
46	Sağlık Bilimleri Ü (İstanbul)	0	0	3	0	0	3
47	Sağlık Bilimleri Ü (Ankara)	4	2	0	2	8	16
48	Sakarya Uygulamalı Bilimler Ü	0	1	2	0	1	4
49	Sakarya Ü	3	1	2	0	1	7
50	Samsun Ü	1	1	2		1	5
51	Selçuk Ü	2	1	3	1	4	11
52	Sinop Ü	0	0	4	0	1	5
53	Sivas Cumhuriyet Ü	1	4	1	0	4	10
54	Süleyman Demirel Ü	3	3	5	0	3	14
55	Şırnak Ü	0	0	4	0	9	13
56	Tokat Gaziosmanpaşa Ü	0	0	3	0	0	3
57	Trakya Ü	0	1	3	0	2	6
58	Uşak Ü	0	0	3	0	1	4
59	Yozgat Bozok Ü	0	2	1	0	2	5
Genel Toplam		62	67	148	21	142	440

Tablo 6’da sağlık yönetimi bölümü bulunan üniversitelerin akademik yapısı ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmiştir. Buna göre Hacettepe Üniversitesi 26 akademik personelle en çok akademisyene sahip üniversitedir. Artvin Çoruh Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi ve Kayseri Üniversitesi 2’şer personelle en az akademisyene sahip üniversitelerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sağlık sektörünün finansal, idari ve sağlık bakımı açısından iyi yönetilmesi büyük önem arz etmektedir. İyi bir yönetim için profesyonel yöneticilere ihtiyaç duyulmaktadır. Sağlık kurumlarının yönetimi için de lisans düzeyinde eğitim sunan ve yönetici adayı yetiştiren sağlık yönetimi bölümü bu çalışmada değerlendirilmiştir. Çalışmada sağlık yönetimi bölümünün akademik yapısı birçok yönden değerlendirilmiştir.

Elde edilen verilere göre 2020 yılında kamu üniversitelerinde lisans düzeyinde sağlık yönetimi bölümünde eğitim sunan ve öğrenci alan toplamda 59 kamu üniversitesinin bulunduğu, 15 üniversitenin ikinci öğretim bölümü de bulunduğu görülmektedir. Sağlık yönetimi bölümünün sağlık bilimleri fakültesi, iktisadi ve idari bilimler fakültesi, işletme fakültesi gibi çeşitli fakülteler altında açılmakta ve çoğunlukla sağlık bilimleri fakültesinin tercih edilmektedir. 2020 yılında sağlık yönetimi bölümlerine yerleşen 4.678 öğrenci bulunmaktadır. Bölümlere yerleşen minimum 23 öğrenci maksimum ise 103 öğrencinin bulunduğu görülmektedir. Mevcut kayıtlı öğrenci

622

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 7 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2021 ISSN -2149-6161

sayısının 14.561 olup cinsiyete göre kadın öğrenciler (%67,29) çoğunluğu oluşturmaktadır. Sağlık yönetimi bölümlerinde kadrosu bulunan öğretim elemanlarının akademik unvan olarak 62 profesör, 67 doçent, 148 doktora öğretim üyesi, 21 öğretim görevlisi ve 142 araştırma görevlisi olmak üzere toplamda 440 öğretim elemanı bulunmaktadır. 440 öğretim elemanın lisans mezuniyetlerinin çok çeşitli olduğu ve 158 öğretim elemanın sağlık yönetimi bölümlerinden mezun olduğu görülmektedir. Hacettepe Üniversitesi sağlık yönetimi bölümleri arasında sayısal olarak en yüksek akademik kadroya sahip olan üniversitedir.

Sağlık yönetimi bölümü akademik ve öğrenci yapısı olarak giderek artış görülen bir bölümdür. Bölümün en büyük eksikliği ise geleceğe yönelik plan yapılmamış olması ve mezunların uygun istihdamının yapılmamasıdır. Bu yüzden nicel olarak artışın sağlanmasından ziyade mevcut kontejanların azaltılması ve yığılmanın olmaması için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Sağlık Bakanlığı ve YÖK'ün birlikte çalışarak sağlık yönetimi mezunları için geleceğe daha güzel adımlar atması daha yararlı olacaktır. Sonraki çalışmaların sağlık yönetimi mezunlarının mevcut istihdam politikası, iş gücü ve yerleşme oranına yönelik olmasının yararlı olacağı öngörülmektedir.

Yazar Katkısı Beyanı

Literatür Taraması: MF

Verilerin Toplanması ve Analizi: MF

Bulgu ve Sonuçların Yazılması: MF

Finansal Destek ve Çıkar Çatışması Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir yerden finansal destek alınmamıştır. Çıkar çatışması arz edecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Arap, K.S. (2010). Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye'de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 65(01), 1-29.
- Austin Charles, J. (1978) What is health administration, New York S.P. Medical and Scientifics Books, Spectrum Publications, 105-106.
- Çimen, M. (2010). Sağlık Yönetimi ve Sağlık Yönetim Eğitimi. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 1(3), 136-139.
- Esen, M., ve Esen, D. (2015). Öğretim üyelerinin performans değerlendirme sistemine yönelik tutumlarının araştırılması. Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 5(1), 52-67. <https://doi.org/10.5961/jhes.2015.109>.
- Filiz M., ve Karagöz N.(2020). Kamu Hastane Birliklerinin Ülke Sağlık Politikalarına Katkısı Belirlemede Sağlık Personelinin Algısı [Sivas İli Örneği]. Cumhuriyet Üniversitesi İİBF Dergisi, 21(1), 105-127.
- ÖSYM. (2021). Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. <https://www.osym.gov.tr/TR,19460/2020-yks-yerlestirme-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler.html>
- Resmi Gazete (2014). Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik, Tarih: 22 Mayıs 2014, Sayı: 29007
- Sağlık Bakanlığı. (2014). SHGM, Sağlık Bakanlığı. Sağlıkta İnsan Kaynakları 2023 Vizyonu, Sağlık Bakanlığı, HMM.
- Sağlık Bakanlığı. (2017). SHGM, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Aktif Çalışan Personel CD çalışması. <https://shgm.saglik.gov.tr>

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 7 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2021 ISSN -2149-6161

- Sağlık Bakanlığı. (2013). SHGM, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Aralık 2013. <https://shgmsgudb.saglik.gov.tr>.
- Schultz, R., & Alton, C.J. (1976). Management of Hospitals. New York: Mc Graw Hill Book Company, 86-87.
- Şener, E., Erdem, R., ve Akçakanat, T. (2010). Türkiye'de Lisans Düzeyinde Sağlık Yöneticisi Yetiştiren Kurumların Akademik ve Eğitsel Profili. Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, 13(1), 29-44.
- Uzuntarla, Y. (2010). Sağlık yönetimi bölümünün üniversite sınavında ve kamuya personel alımlarındaki kontenjanları: 2016 yılı değerlendirmesi. Sağlık Akademisyenleri Dergisi, 4(1), 17-22. <https://doi.org/17-22.10.5455/sad.13-1483426746>.
- YÖK. (2021). Yükseköğretim Kurulu. <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/>. <https://yokatlas.yok.gov.tr/>.